

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

Lot in een grot

"En hij woonde in een spelonk"
Genesis 19:30m

"k Wou vluchten, maar kon nergens heen". Nu - Lot kon toch nog ergens heen. Een spelonk zou hem bewaren voor dreigende doodsgerevaren, voor de oordelen van God.

U weet: eens had Lot z'n ogen begerig opgeslagen, en koos hij voor de groene vlakte van de Jordaan, inclusief Sodom. Hebzucht had hem daartoe gedreven. Lot begeerde voorspoed, rijkdom en geluk. 't Was hem in Sodom voor de wind gegaan. Lot was opgeklommen op de maatschappelijke ladder. Eer en aanzien was zijn deel geworden. Zou het waar zijn dat hij zelfs burgemeester van Sodom was geworden, wel - dan was het geworden: de edelachtbare heer Lot. In ieder geval was hij magistraat van Sodom geworden, en als zodanig woonde hij in een deftig huis.

Diezelfde Lot komt nu terecht in een grot. Een spelonk wordt zijn huis, zijn woning. Daar woont hij nu. Met zijn twee dochters. Geen lamp, geen water, geen enkele voorziening. 't Is geworden: Lot de holbewoner.

Welk een tegenstelling: nu en voorheen, heden en verleden. Op z'n twee dochters na is hij alles kwijt. Armoede is zijn deel geworden. Eén ding - en dat is een plus, winst bij zoveel verlies - is hij ook kwijt: de kwelling van zijn rechtvaardige ziel. Die kwelling was er geweest in Sodom, elke dag weer. Bij het aanschouwen van de zonde, bij het leven temidden van de gruweligheden, van de godonterende goddeloosheid.

Die kwelling is vrucht van de wedergeboorte. Door het levendmakende werk van de Heilige Geest wordt God zo groot en heilig en goed en beminne-

lijk. Door de hemelse infuus van de liefde gaan we zingen: "God heb ik lief; want die getrouwe HEER' hoort mijne stem, mijn smekingen, mijn klagen". God weer lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad. Door die liefde is er de begeerte om naar al Gods geboden te leven. Door die liefde wordt wat aan zonde om ons heen geschiedt een kwelling. Ja - alles wat God onteert, wat God niet bedoelt en verheerlijkt. Nu - ook vandaag is er al wat om gekweld te worden.

Vroeger waren er ook kinderen van de Heere, die meenden dat ze moesten wegvlugten uit de wereld. Een hol, een grot, een klooster ver bij de wereld vandaan leek de oplossing. Men was dan verlost van de kwelling. Men zou dan geen last meer hebben van de wereld. Men kon dan een leven leiden dat de Heere geheel en al toegewijd zou zijn. Het niet meer van de wereld zijn, bracht dus ertoe om "uit de wereld" te gaan.

Er zijn lieden die spottend de opmerking maken: dat is de vroomheid van een boekske in een hoekske. Dezulken hebben echter nooit begrepen. Vleselijk onverstand brengt tot die uitspraak.

Kinderen van God hebben zo'n last van de zonde. 't Geeft verdriet, smart, tranen om 's Heeren wil. Ze begeren zo van harte heilig voor de Heere te leven. Echter de wereld der zonde om hen heen heeft zo'n sterke invloed. De kwelling kan zo maar wijken voor zondige overpeinzing. De zichtbare onreinheid kan brengen tot onreinheid van binnen. Begeerten kunnen opgewekt worden en de gedachten vertroebelen. Neen - 't gaat hier niet over één gebod maar om al de geboden van God.

Waarlijk - wegvlugten uit de wereld

schijnt de beste oplossing te zijn. Evenwel - het is geen oplossing. Kijkt u slechts naar Lot. Lot was bevreesd voor het oordeel van God over Zoar. Zeker - we kunnen Lots vrees begrijpen. Hij die de voltrekking van dat oordeel over Sodom had gezien. Maar, zo vragen wij, hebben die drie grotbewoners dan niet het oordeel verdiend? Hoe schandelijk is het daar toegegaan! O - u kunt tegenwerpen: Lot wist er toch niets van af? Echter - hij heeft zich wel dronken laten maken, en daarom is hij medeschuldig.

Weet u - een grot, een onbewoond eiland, ver bij de zondige wereld vandaan, geeft de oplossing niet. Want de wereld, de zonde zit niet slechts om ons heen, maar in ons. U kunt veel spreken over de goddeloosheden om u heen, over de zondige wereld, over de toename van de ongerechtigheden, maar Gods Geest leert ons spreken over onszelf. Dan kunnen we inderdaad nergens meer heenvlugten. Eén weg blijft open, een van God gegeven weg, een geopende weg: Jezus Christus, het bloed der verzoening door Hem gestort.

Weent u over de goddeloosheden van u, in u? Dat bloed van Christus herschept en herstelt. Hoe meer ontdekt aan de boosheid van binnen, des te meer smeekt u aan de voeten van de Christus om Zijn beeld gelijk te mogen worden.

Geen grot geeft uitkomst. 't Wordt daar alleen maar erger. Christus alleen. Op grond van Zijn kruis worden goddelozen gerechtvaardigd om niet. Door de kracht van Zijn Geest vangt de heiligmaking aan.

Dat volk zal niet wonen in een grot, maar straks in de hemel.

Ds.v.Z.

Van de administratie

We werden de afgelopen weken verblijd met de opgaven van 10 nieuwe

abonnees. De meesten werden opgegeven als reactie op de ontmoetingsdag te Kampen. Het was een heel goede dag. De Heere mocht het gesproken Woord tot zegen stellen. Zijn er abonnees, of niet-abonnees, die de gehouden toespraken alsnog willen beluisteren, dan kunnen zij zich in verbinding stellen met de heer J.A. Sprong, Olympiaweg 7, 3245 DL Sommelsdijk, tel. 01870-82914, om cassettebandjes te bestellen. Hij wil er graag voor zorgen. Aan giften ontvingen we f 25.-. Voor alles weer heel hartelijk dank.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn. Tel. 01720-74202. Postbank 704350.

Van de redactie

Ontmoetingsdag Kampen

We mogen terugzien op een goede ontmoetingsdag. We menen dat er meer bezoekers waren als vorig jaar. Wat de samenvatting van de toespraken betreft is in dit nummer van Bewaar het Pand alleen geplaatst wat door mijzelf is uitgesproken. De overige

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk
verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter, Ds. A. van Heteren en Ds. D. Slagboom.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Copie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar: Ds. A. van Heteren, Voordijk 247, 2992 AL Barendrecht, telefoon 01806 - 13069.

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720-74202, postrek. 70.43.50 t.n.v. de administrateur van "Bewaar het Pand" te Alphen a/d Rijn.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.

Advertenties f 0,60 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

samenvattingen zullen D.V. later geplaatst worden.

Sliedrecht-Centrum

De Christelijke Gereformeerde Kerk van Sliedrecht-Centrum mocht 21 september j.l. het honderdjarig bestaan gedenken. Ds. Tanis, die al vele jaren deze grote gemeente mag dienen, heeft de nieuwe naam van het kerkgebouw onthuld: Beht-El. Ook is een gedenkboek gepresenteerd genaamd: "Zijn wond'ren een gedachtenis." Op een expositie is een stukje geschiedenis van de kerk te zien geweest. Op zondag 25 september is aandacht gegeven aan het honderdjarig bestaan van de gemeente. We wensen predikant, kerkeraad en gemeente van harte Gods zegen toe en hopen dat het Koninkrijk Gods mag worden uitgebreid onder jong en oud. De Heere zegene daartoe de prediking en de ambtelijke bearbeiding.

Salem geopend

Op vrijdag 23 september is het verpleeghuis Salem officieel geopend. We konden daar zelf niet bij zijn, maar

zijn al wel meerdere malen in dit tehuis geweest. We mogen wel zeggen dat dit tehuis in een behoefte voorziet. Wat is het een voorrecht wanneer opname in een verpleeghuis noodzakelijk blijkt te zijn te mogen komen in een omgeving en sfeer die nauw aansluit bij datgene wat men gewoon was op grond van Gods Woord. Moge de Heere allen gedenken die hier werkzaam zijn of anderszins bij dit verpleeghuis betrokken zijn. Hij sterken die hier verzorgd en verpleegd worden en zij ook met hun familiebetrekkingen. Voor verdere informatie over "Salem" zie het opgenomen persbericht.

Zeist

Ds. M. Vlietstra heeft een verslag gemaakt van de bevestiging en intrede van kandidaat Kater in Zeist. Een verblijvende zaak dat er weer een eigen herder en leraar in de gemeente van Zeist mag zijn. De Heere gedenke hem en zijn gezin en zegene de verkondiging van het Woord en alle ambtelijke arbeid.

AvH.

Tweeërlei ontwikkeling

Samenvatting toespraak ontmoetingsdag Kampen

17 september 1994

"Die onrecht doet, dat hij nog onrecht doe; en die vuil is, dat hij nog vuil worde; en die rechtvaardig is, dat hij nog gerechtvaardigd worde; en die heilig is, dat hij nog geheiligd worde. En zie, Ik kom haastelijk, en Mijn loon is met Mij, om een iegelijk te vergelden, gelijk zijn werk zal zijn"

Openbaring 22:11 en 12

1. De maat wordt volgezondigd

We zien in de loop van de geschiedenis twee ontwikkelingen. Er is een groei in het kwade en er is een groei in het goede. Het kwade komt voort uit de gevallen mens. Het boze vloeit ten diepste voort uit de val in Adam. Er is een ontwikkeling in het kwade in de wereld. Ieder zal dit wel beamen.

Welk een zedeloosheid, goddeloosheid, normloosheid en ongerechtigheid wordt er niet gevonden in onze dagen. Het gaat ook ons vaderland niet voorbij. In vroeger dagen was er meer beslag van Gods Woord. We geven toe dat het bij velen alleen een uiterlijke

zaak was, maar het was er dan toch. We beleven nu tijden waarin Gods Woord en Wet al meer ter zijde worden gesteld. Gods Woord wordt al meer verworpen. Men leeft al meer naar eigen normen en inzichten. Men handelt naar eigen gedachten zonder zich af te vragen of de gevolgde handelwijze wel in overeenstemming is met Gods Woord. Het gevaar bedreigt ons dat wij wat deze ontwikkeling betreft alleen naar de wereld kijken. Dan vergeten we de blik te richten op de kerken. De verwerping en terzijdestelling van Gods Woord gaat ook de kerken niet voorbij. In de kerken voortgekomen uit het werk van de Reformatie zien wij een ontwikkeling de verkeerde kant uit. Met name in de zogenaamde grote kerken is een andere visie op het Schriftgezag gekomen. Daarmee hangt samen dat er op ethisch gebied veel wordt toegelaten en of goedgekeurd wat Gods Woord afkeurt. De ontwikkeling van "Samen op weg" geeft reden tot bezorgdheid. Zal er niet ernstig tekort worden gedaan aan het gereformeerde belijden? Worden er

geen geschriften opgenomen die ingaan tegen de Dordtse Leerregels? In de nieuwe ontwerp-kerkorde wordt het huwelijk niet meer genoemd omdat andere samenlevingsvormen net zoveel recht zouden hebben als het door God ingestelde huwelijk. Een zeer verontrustende ontwikkeling is gaande. Maar hoe staat het met de Christelijke Gereformeerde Kerken? De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat ook in onze kerken verontrustende zaken worden aangetroffen. Waar wordt in onze kerken naar gekeken, wat wordt beluisterd, wat wordt gelezen? Stellen alle ouders zich er wel van op de hoogte wat hun kinderen ten deze doen? In onze tijd wordt veel gepubliceerd en uitgezonden wat lijnrecht ingaat tegen Gods Woord. Om met onze tekst te spreken moeten we zeggen dat er veel onrecht wordt gedaan. We zien de vervulling van de woorden: "Die onrecht doet, dat hij nog onrecht doe." Welk een wonder dat zulken nog tot bekering worden geroepen. Dat in ons land en onder ons volk het Woord nog verkondigd mag worden. Een ontzettende zaak het ernstige, welmenende spreken Gods in de wind te slaan, de roepstemmen die uitgaan naast zich neer te leggen. Dan wordt het waar: "Die vuil is, dat hij nog vuil worde." Een al dieper wegzinken in de modder van de zonde en de ongerechtigheid. Een zich uitleven in de zonde wordt veelvuldig aangetroffen. Het einde van hen die al zondiger, onrechtvaardiger en onreiner worden zal ontzettend zijn. Zij zullen het oordeel Gods niet ontgaan. Wanneer de maat der zonde zal zijn volgezon- digd, zal de dag des oordeels daar zijn. We lezen dat in vers 12 "En zie, Ik kom haastelijk, en Mijn loon is met Mij, om een iegelijk te vergelden gelijk zijn werk zal zijn."

2. De Heere bekeert zondaren en bewaart hen

Bovenstaande woorden tekenen ons de tweede ontwikkeling die er is de eeuwen door. Die is niet te verklaren vanuit de mens, die is alleen te verklaren vanuit God. De verlossing is van eeuwigheid door Hem uitgedacht. De Zone Gods is op deze aarde gekomen om te lijden en te sterven teneinde de zaligheid voor Zijn Kerk te verwerven. De Heere volvoert in de tijd Zijn welbehagen. Dat welbehagen gaat door de Hand van de Zone Gods gelukkiglijk voort totdat de laatste zal zijn toegebracht. De Ruiter op het witte paard schiet pijlen van Zijn boog

die doel treffen in het hart van 's Konings vijanden. Dat is een bemoe- digende zaak in onze donkere dagen. De Koning der Kerk velt vijanden neer op het slagveld van vrije genade. Door de ontdekkende en schuldigstellende bearbeiding des Heiligen Geestes krij- gen zij hun ongerechtigheid en vuil- heid in te leven. Het wordt wel eens zo gezegd: Wat de wereld uitleeft, krijgen Gods kinderen in te leven. Dan wordt het wonder zo groot dat het kwade er niet in dezelfde mate is uitgekomen als bij anderen in onze dagen. Dat is immers geen eigen prestatie, maar de Heere heeft ervoor gezorgd dat dit niet is geschied. Er wordt een droefheid geboren over de zonde naar God die een onberouwelijke bekering werkt tot zaligheid. Daarnaast gaat uit woord en daad blijken dat er een nieuw levens- beginsel is gekomen. De Heere heeft het geestelijke leven naar Zijn welbe- hagen gewerkt. Bij hen wordt het waar wat we in onze tekst lezen: "En die rechtvaardig is, dat hij nog gerecht- vaardigd worde, en die heilig is, dat hij nog geheiligd worde." Dit ziet op de dagelijkse bekering en op de vol- harding der heiligen. Gods kinderen kunnen zichzelf geen ogenblik staande houden. Maar de Heere gedenkt hen. Hij houdt hen staande in de strijd tegen de vijanden. Hij sterkt in de bange worsteling met de vorst der duisternis, de wereld en de boze lusten en verdor- venheden in eigen hart en leven. Het werk van Gods kinderen mag door genade in beginsel goed zijn. Het is waar dat er veel oorzaak overblijft tot verootmoediging vanwege de kracht van het inwonende verderf. Maar er is ook veel reden tot aanbidding en ver- wondering. Want de Heere blijft trouw aan Zijn Kerk. Zijn trouw schittert tegenover de zwarte achtergrond van de ontrouw van Gods kinderen. Het zij de strijdende Kerk tot troost en bemoe- diging dat de Heere voortgaat met Zijn werk. Hij gaat voort met het volvoeren van Zijn welbehagen. Geen helle- macht kan dat keren. Hoe de satan het ook probeert tegen te gaan, het is alles

tevergeefs. De Heere maakt in de weg van het wonder van verklaarde vijan- den gewillige onderdanen. Hij rukt los uit het leger van de satan. Geen mens zou dit uit eigen beweging ooit doen of willen. Er is immers niemand die God zoekt, ook niet tot een toe. Maar de Heere gaat het hart naar zijn welbeha- gen bearbeiten. Hij gaat inlijven in het leger van hen die mogen strijden onder de Koning der Kerk, Die de banier draagt boven tienduizend. Wie genade mag kennen wordt door de Almachtige bewaard. Naar de trouw van Zijn verbond gedenkt Hij Zijn Kerk in het strijdperk van dit leven. Hij zal nooit laten varen de werken Zijner handen. De eindtijd zal bang zijn. Maar de dag van de wederkomst zal zeker aanbreken. "En zie, Ik kom haastelijk, en Mijn loon is met Mij, om een iegelijk te vergelden, gelijk zijn werk zal zijn." Op die dag zal het blij- ken dat de bezoldiging der zonde de dood is, maar dat de genadegifte Gods het eeuwige leven is, door Jezus Christus onzen Heere.

Hoe reizen wij die grote dag tege- moet? Gaat u nog op in de zonde om daar eenmaal voor eeuwig in onder te gaan? Het worde op uw hart gebon- den: bekeert u toch, bekeert u toch, want waarom zoudt gij sterven? De Heere heeft geen lust in de dood van de goddeloze en zondaar, maar daarin dat hij zich bekere van zijn weg en leve.

Voor Gods kinderen is de dienst des Heeren een liefdedienst geworden. De Heere zal gedenken, Hij zal bewaren en doen delen in de eeuwige zaligheid. Dat is alleen mogelijk door het werk van Christus Die als een onrechtvaar- dige en onheilige gerekend wilde wor- den en ook als zodanig plaatsvervan- gend gerekend en geoordeeld is, opdat Hij de volkomen zaligheid voor Zijn Kerk zou verwerven en opdat die zaligheid ook eenmaal ten volle het deel zal worden van klein en groot in de genade.

Ds. A. van Heteren.

De tucht in pastoraal perspectief (3)

Ik kan op dit punt wat korter zijn, al vragen ook hier een aantal belangrijke aspecten onze aandacht. We hebben gezien dat de tucht een middel is in de hand van de Koning der Kerk om zondaren terug te roepen van hun dwaalweg, om hen te "trekken tot bekering". Dat betekent dat de wijze

waarop de tucht wordt uitgeoefend een volstrekt pastoraal karakter dient te dragen. Ik wil dat allereerst duidelijk maken door te wijzen op het nauwe verband tussen prediking en tucht. In onze Heidelberger Catechismus wor- den de prediking en de tucht de twee Sleutelen genoemd om het koninkrijk

der hemelen te ontsluiten voor de gelovigen en te sluiten voor de onboetvaardigen (Zondag 31). De prediking wordt als eerste genoemd maar direkt daarna ook de tucht. We zouden kunnen zeggen, dat de prediking en de tucht hier eigenlijk in elkaars verlengde liggen. God spreekt en regeert in de eerste plaats in de verkondiging van Zijn Woord. Daarin worden wij allen, zoals wij zondags in de kerk zitten, geroepen tot bekering en geloof, tot het zoeken en het dienen van de Heere. Maar wij kunnen onder die prediking onbekeerd blijven en een slordig kerkelijk leven gaan leiden; wij kunnen afdwalen doordat wij verkeerde opvattingen gaan koesteren over de leer en onrust gaan zaaien in de gemeente; wij kunnen een zondig leven leiden dat met onze belijdenis niet in overeenstemming is. Daarvoor heeft de Heere de tucht gegeven als een tweede Sleutel. Wanneer de prediking duidelijk zonder effect gebleven is, zoekt de Heere ons door de ingrijpende maatregel van de tucht af te brengen van onze zondige weg. Nu weten we dat de prediking een pastoraal karakter draagt. Achter de prediking staat immers de grote Pastor, d.w.z. de grote Herder van de schapen, Jezus Christus. In de prediking klinkt dus iets door van Zijn herderlijke zorg voor de kudde. Met de roede van de kerkelijke tucht is het precies zo. Ook zij heeft een pastoraal karakter. Door middel van de roede van de tucht wil de grote Herder immers dwalende schapen terugbrengen! Eigenlijk moet dat ons ontroeren, want in het gebruik van deze twee Sleutels laat de Heere zien dat het Hem diepe ernst is om zondaren te redden van het verderf. Hij heeft immers Zijn Woord gegeven, midden in een wereld die ten dode wankelt. Daarin roept Hij tot bekering en geloof; daarin betuigt de Heere: "Ik heb geen lust in de dood van deze zondaar." Maar als deze zondaar zich verhardt, staat de Heere nog een middel ter beschikking. En ook dat is voluit een genade-middel en daarom ook een pastoraal middel: de tucht. Daarin loopt de Heere de zondaar na die zich tegen Hem blijft verzetten en doorgaat op eigen wegen. Daarin blijft Hij het verloren, dwalende schaap eigenlijk voortdurend nalopen met zijn vermaningen en waarschuwingen, terwijl het volhardt in de zonde en weigert de luisteren. Iemand heeft dat zo aangrijpend onder woorden gebracht: "Met prediking en tucht loopt de Heere zondaren na tot de rand van de hel." Er

is de Heere kennelijk alles aan gelegen om als de grote Pastor van de kudde mensen tot bekering te brengen. Zodoende wordt ook in de tucht iets zichtbaar van Gods pastorale zorg voor het verlorene. Dat betekent dat we ook van ambtsdragers, die geroepen worden de tucht uit te oefenen, mogen verwachten dat ze iets van de pastorale bewogenheid hebben van de grote Herder die het verlorene zoekt.

In mijn beperkte pastorale ervaring ben ik slechts enkele malen met echte tuchtzaken in aanraking gekomen. Maar één ding wil ik u in dit verband wel zeggen. Met iemand spreken over een ernstige zonde, iemand vermanen omdat hij zich duidelijk op een dwaalweg bevindt, of mensen bezoeken om hen te vertellen dat zij onder de eerste trap van de kerkelijke tucht geplaatst zijn, dat zijn zware bezoeken! Want als je eerlijk bent voor God, dan zeg je in je hart: "Ik kan niet boven die man of vrouw gaan staan. Mijn hart is ten diepste precies hetzelfde en ook mijn leven is een leven van een zondig mensenkind." Toch is die vermaning en de uitoefening van de tucht echter nodig, uit liefde voor zo iemand en met het oog op zijn eeuwig behoud. Daarom mag het nooit gebeuren, dat je je op een kleine, al te menselijke en daarom zondige manier verheugt als iemand onder de kerkelijke tucht geplaatst wordt. Want er zijn inderdaad tuchtzaken geweest over de leer waarbij mensen volstrekt ten onrechte uit hun ambt zijn gezet. Het is ooit gebeurd, dat een predikant aangeklaagd werd vanwege een vermeende dwaling in de leer. Na lange vergaderingen werd uiteindelijk een stemming gehouden en die wees uit, dat hij inderdaad geschorst zou worden. Op dat moment sprongen sommigen, die er zo vóór waren om die predikant te schorsen, op en zeiden: "Laten we nu zingen 'Geloofd zij God met diepst ontzag'." Zij hadden immers gezegevierd? Kijk, zó mag het niet, zelfs niet als iemand volstrekt terecht uit het ambt gezet zou worden. Als we iemand onder de tucht moeten zetten kunnen we beter zingen: "Wij hebben God op het hoogst misdaan; wij zijn van 't heilspoor afgegaan". We kunnen beter samen buigen en smeken om vergeving voor al onze zonden! U begrijpt, dat dit alles wil zeggen dat de tucht alleen op de juiste wijze gehanteerd wordt, als ambtsdragers naast de mensen gaan staan, die zij moeten vermanen. Zeker, zij dienen in naam van hun Zender in alle ernst en eerlijkheid

te waarschuwen tegen de zonde. Maar het zal toch ook gebeuren in grote bewogenheid, in een echt pastorale toonzetting. Een dergelijke houding mag niet alleen verwacht worden van ouderlingen en predikanten, maar deze houding dient ook bepalend te zijn voor de wijze waarop alle leden van de gemeente tegen de tucht aankijken.

Hoe wordt de uitoefening van de tucht ontvangen?

Laat duidelijk zijn, dat het bij vermaningen in de prediking of tijdens een pastoraal bezoek, niet mag gaan om privé-opvattingen van de ambtsdragers, maar om dingen die vanuit de Schriften gezegd moeten worden. Maar als we dan zó worden aangesproken, onderwerpen we ons aan die vermaningen? "Ja, maar", zegt iemand, "denkt u dat ik me door die man laat gezeggen?" Moet u eens luisteren, deze ambtsdragers komen in de naam van de Heere en toen u belijdenis deed, hebt u beloofd, dat u zich aan hun vermaning zou onderwerpen. Dat wil in elk geval zeggen, dat u bereid dient te zijn om te luisteren en de woorden van vermaning die in bewogenheid en vanuit de Schrift gesproken worden, ernstig te overwegen. Het volgende mag in elk geval niet gebeuren. Ooit ging een jonge dominee met een oude, godvrezende ouderling op bezoek bij een gezin omdat een al volwassen zoon zich nogal misdragen had. Nu vreesde die ouderling de Heere zo ongeveer van zijn twintigste jaar af, maar daarvoor had hij ook wel eens iets gedaan wat niet zo erg klopte. De twee broeders kwamen samen binnen en de oude ouderling zou het gesprek openen, want hij was de oudste en een man met zoveel meer ervaring. Voordat hij nauwelijks iets gezegd had, zei de moeder: "Wat wou jij zeggen van mijn jongen? Jij was zelf ook zo'n beste niet toen je achttien jaar was!" En zo snoerde ze hem heel letterlijk de mond. Dat is erg. Dat is in feite zonde tegen de Heere en tegen hen die in Zijn naam komen. Want die man kwam daar niet om te spreken over zijn eigen verleden. Daar had hij genoeg last van gekregen toen God in zijn leven was gekomen. Maar hij kwam om die dwalende jongen uit liefde te waarschuwen voor zijn ondergang, want het heil van zijn ziel stond op het spel. De vraag hoe wij als gemeente met de kerkelijke tucht moeten omgaan, heeft ook nog enkele andere kanten. Ook van leden van de gemeente mag verwacht worden, dat zij oog hebben voor het pastorale karakter van de tucht.

Dat betekent onder meer dat wij elkaar binnen de gemeente in liefde vermanen als dat nodig is. Als we weten dat iemand een dwaalweg is ingeslagen, of in zonde is gevallen, dienen we daar eerlijk met hem of met haar over te spreken. Daarbij mogen we bidden of de Heere ons de juiste woorden in de mond wil leggen, zodat het gesprek op een goede, geestelijke manier verloopt. Het is in elk geval radicaal verkeerdt, als we op een theevisite of tijdens een verjaardagsbezoek achter iemands rug om over zijn verkeerde leven spreken en hem zwart maken. Wat kan er in dit opzicht óók binnen de christelijke gemeente soms ontzaglijk gezondigd worden. Laten we maar niet vergeten, dat deze zonden door onze catechismus bij de uitleg van het negende gebod scherp veroordeeld

worden als “de eigen werken des duivels” (Zondag 43)! In het licht van wat de Bijbel over de tucht zegt, is het daarom geboden echt en recht met elkaar te spreken, als daar aanleiding voor is, in plaats van op een verkeerde manier over elkaar te spreken. Als er binnen de gemeente een pastorale houding heerst met betrekking tot de tucht, zal dat ook uitkomen in het voortdurend gebed voor elkaar. Met name wanneer we weten dat er mensen zijn die ten dode wankelen, of jongeren die dreigen af te dwalen, zullen onze gebeden vermenigvuldigen. En we zullen meeworstelen in onze gebeden met ouders die zoveel verdriet hebben over hun kinderen die de kerk radicaal de rug hebben toegekeerd....

Ds. A. Baars.

Bevestiging en intrede van kandidaat M.J. Kater te Zeist

Na ruim anderhalf jaar vacant te zijn geweest mag de Christelijke Gereformeerde Kerk van Zeist zich weer verheugen in het bezit van een eigen predikant. Woensdagavond, 21 september j.l. vond de bevestiging en intrede van cand. M.J. Kater plaats in het ruime kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente aan de Joubertlaan.

Toen om zeven uur de dienst begon was de kerk (beneden) geheel gevuld. De bevestigingsdienst werd geleid door de consulent van Zeist, Ds. P. den Butter van Driebergen, die indertijd in Middelhamis ook het huwelijk van br. Kater en zijn vrouw bevestigde en daar later tevens twee van hun drie kinderen mocht dopen.

Als tekst voor de bevestiging had Ds. den Butter gekozen: Johannes 1:23a “Hij (Johannes de Doper) zeide: ik ben de stem des roependen in de woestijn.” Dat is Johannes’ antwoord op de vraag van de Joodse leiders: “wie zijt gij?” Met andere woorden: toon ons uw papieren! We willen weten waaraan ge uw bevoegdheid ontleent!

Wel, Johannes is niet de Christus, ook niet Elias of een andere profeet. Hij is alleen maar: een stem! Hij is niets in zichzelf. Hij is niets zonder zijn Zender. Van zichzelf niet eens waardig noch geschikt om een stem, om een roepende te zijn.

Waar klinkt die stem? In de woestijn: symbool van dorheid en doodsheid. Zo is het in de wereld. Er is niemand die God zoekt. Zo was het ook in

Israël. Zo is het ook in Zeist. Daarom zegt die stem ernstige, dreigende woorden: “gij addereengebroedsels, wie heeft u aangewezen te vlieden van de toekomstige toorn? Meent niet, bij uzelfen te zeggen: wij hebben Abraham tot een vader; want Ik zeg u dat God zelfs uit deze stenen Abraham kinderen kan verwekken. En ook is alrede de bijl aan de wortel der bomen gelegd.” Zo spreekt de stem van de roepende! Waarom die donkere tonen? Omdat de roepende wegbereider moet zijn en is voor de Koning, Die een toegerust volk moet hebben. Daartoe moeten de kromme wegen recht gemaakt worden. En zo loopt de waar-schuwend, oordelende stem uit in het aanwijzen van de Christus als het Lam Gods, dat de zonde der wereld weg-neemt. Het Lam: verzoening door vol-doening. Johannes is heraut van de Weg!

De opdracht voor elke dienaar des Woords is: een stem zijn. Luisteren en naspreken! Niet meer willen zijn dan een stem. Dat betekent al onderscheiding genoeg. Het kan voor die stem ook wel eens erg moeilijk worden, soms onmogelijk om te spreken. Denk aan Johannes in de donkere kerker, en dan met zijn twijfel en aanvechting. Maar tenslotte mag hij voor eeuwig zijn stem met aller lofzang paren tot eer van God en van het Lam!

Na de bevestiging (aan de hand-oplegging nam een tiental predikanten deel) hield Ds. Kater zijn intrede-preek met

als tekst: Johannes 1:40a “Hij (Jezus) zeide tot hen: Komt en ziet!”

Andreas en Johannes volgden Jezus. En op Diens vraag: “Wat zoekt gij?” stelden zij hun wedervraag: “Rabbi, waar woont Gij?” Geen vraag uit louter nieuwsgierigheid, maar uit hartelijke begeerte om nu eens rustig aan Jezus’ voeten te mogen neerzitten om door Hem onderwezen te worden in Gods heilgeheimen.

Die vraag van deze twee discipelen van Johannes de Doper is een wonder. Ze is door de Heere Zelf in hun hart opgeroepen door de dienst van de Doper met zijn aankondiging van het verdiende oordeel, maar die uitliep in de aanwijzing van Jezus, het Lam Gods, dat de zonde der wereld weg-neemt. Deze twee jongeren behoren tot de gegevenen des Vaders. Ook voor hen zal Jezus straks Zijn bloed storten. Dat ze vragen: “Rabbi, waar woont Gij?” is vrucht van Gods trekkende liefde. Vanuit zichzelf zal toch niemand vragen naar God en Zijn Christus. maar dat is nu juist het bevrijdende van het evangelie, dat God het doet. Het is het evangelie van Gods verkiezende liefde, het evangelie van de zoekende God.

Kom en zie! Kom, zoals u nu bent. Nee, niet eerst u opknappen. Kom, met heel uw geestelijk bankroet. Kom en zie! Viel het mee voor deze discipelen? Op het eerste gezicht niet. Het huis waar Jezus woonde zal niet zoveel bijzonders zijn geweest. Immers: de vossen hebben hollen en de vogelen des hemels nesten, maar de Zoon des Mensen heeft niet, waar Hij Zijn hoofd neerlegge. Voor wie Jezus zoekt, alleen om Zijn gaven, valt het tegen.

Maar voor wie het echt om Hemzelf te doen is valt het eeuwig mee.

Komt en ziet! Ze kwamen en zagen. En wat ze zagen, laat zich niet beschrijven. De Christus als de Schoonste der mensenkinderen, op Wiens lippen genade is uitgestort. Genade, op grond van Zijn voldoening aan het recht van God. Zie het Lam Gods. Het komt alleen bij God vandaan. Al het Oud-Testamentisch offerbloed droogt op in het dierbaar bloed van het onstraffelijk en onbevlekt Lam. Komt en ziet. Er is zoveel te zien. “Wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des Eniggeborenen van de Vader, vol van genade en waarheid” (Johannes 1:14). Komt en ziet! Zij kwamen en zagen en bleven die dag bij Hem. Nee, wat ze daar zagen, laat zich niet omschrijven.

Maar ze hebben het nooit vergeten (het was omtrent de tiende ure!). Ze zagen niemand dan Jezus alleen! Het was een rijke avond, waarin het Woord van God centraal stond en open ging. Ouderling H.J. Zeedijk en Ds. Vlietstra spraken nog enkele woorden

van welkom en dankbaarheid. De Heere geve dat Ds. Kater en zijn vrouw en kinderen met kerkeraad en gemeente een gezegende tijd mogen tegemoet gaan.

Ds. M. Vlietstra.

Voor de jeugd (39)

De Samaritaanse vrouw

"En er geloofden er veel meer om Zijns woords wil, en zeiden tot de vrouw: Wij geloven niet meer om uws zeggenswil; want wijzelf hebben Hem gehoord en weten dat Deze waarlijk is de Christus, de Zaligmaker der wereld"

Johannes 4:41,42

Beste vrienden,

In ons laatste artikel wensten wij jullie veel gemeenschap met de HEERE Jezus toe.

En Hij bleef aldaar twee dagen. Dat staat er zo heel eenvoudig. We lezen het ook zo heel gemakkelijk. Twee dagen. Je zoudt kunnen vragen: Hebben zij daar twee dagen bij de Jacobsbron gezeten, of op welke wijze zij daar ook zouden hebben mogen verkeren. Het is natuurlijk logisch dat aan die twee dagen ook twee nachten verbonden zijn geweest. Zij hebben in die tijd ook moeten eten, en zullen des nachts ook hebben gerust. Verder had het natuurlijke leven zijn natuurlijk verloop. Het waren mensen van gelijke beweging gelijk wij allemaal mensen zijn. Daarom geloof ik dat na de eerste ontmoeting Jezus met hen naar de stad zal zijn gegaan. Waar Hij in de stad heeft verkeerd, staat er niet bij. Het is niet onmogelijk dat Hij bij die Samaritaanse vrouw Zijn intrek zal hebben genomen, om ook daar de nachten door te brengen. Het huis van die vrouw zal dan de "gemeenschapsplaats" zijn geweest, waar Hij die twee dagen heeft vertoefd.

We hebben jullie ook verteld dat Hij die twee dagen niet werkeloos heeft doorgebracht, doch dat Hij hen nader onderwezen zal hebben in die dingen die het koninkrijk Gods aangaan.

Ik geloof ook niet dat Jezus tot hen sprekende, alleen het woord zal hebben gevoerd. Ongetwijfeld zullen degenen die zich rondom Hem schaar-den, Hem vragen hebben gesteld, om nader onderwijs uit Zijn mond te mogen verkrijgen. Hunne zielen waren als een dorstig land. Zijn woor-

den gingen er in als water. Er werd echt gemeenschap met Hem geoefend. Gemeenschap met iemand oefenen daar zit altijd iets wederkerigs in. Dat is in het natuurlijk leven zo. Dat is geestelijk ook zo. Het begint wel van één kant, maar daar blijft het niet bij.

Ik hoop dat jullie mij nu gaan begrijpen. En dan denk ik aan de wens waar ik het laatste artikel mee heb besloten. Namelijk dat ik jullie veel gemeenschap met de Heere Jezus toewenste.

De Heere spreekt door Zijn woord altijd tot ons. Het gaat helaas meestal langs ons heen. We horen het wel of niet, doch we geven er geen acht op. Er is geen wezenlijke belangstelling. Doch wanneer onze oren door Hem voor Hem geopend worden, dan wordt het anders. Dan geven we acht op hetgeen Hij zegt. Namelijk dat Hij niet gekomen is om te verderven, maar om te behouden. Dat Hij gekomen is om te zoeken en zalig te maken hetgeen verloren is. En als je dan ziet dat je een zondig mens bent. Dat je voor Hem niets verbergen kunt, daar Hij toch alles weet. Want dat hadden die Samaritanen van die vrouw gehoord. En dat hebben jullie al zo menigmaal gehoord. Je hebt daar mogelijk nooit acht op gegeven. Doch als Jezus met je begint - Hij is altijd de Eerste - dan ga je acht op Zijn woorden geven. En volgt daarop een dialoog. Dat is een tweegesprek. Dan ga je Hem vragen stellen. Namelijk of het voor jou ook nog kan? Of jij ook nog zalig kan worden? Het lijkt je onmogelijk. Je gelooft het wel dat het voor een ander kan. Voor die Samaritaanse vrouw bijvoorbeeld. Daar twijfel je niet aan. Maar voor jou! Het is zo'n persoonlijke zaak. Je wilt het voor jezelf weten. Je wilt het uit Zijn eigen mond horen. Heere, zeg eens wat. Spreek ook eens tot mijn ziel. Ik ben zo ongelukkig. Ik kan niet sterven zoals ik geboren ben. Ik moet bekeerd worden. Ik wil mij bekeren. Doch ik kan mij niet bekeren. Wilt U mij bekeren? U bent toch de Almachtige. Bij U is toch geen ding

onmogelijk? U zegt het toch Zelf in Uw Woord, dat hetgeen bij mensen onmogelijk is, mogelijk is bij U?

Je hebt dan geen goede gedachten van jezelf. Je hebt dan ook geen verwachting van jezelf. Je zegt dan misschien wel: "Ik blijf de Heere verwachten. Mijn ziel wacht ongestoord; Ik hoop in al mijn klachten, Op Zijn onfeilbaar woord. Mijn ziel vol angst en zorgen. Wacht sterker op de Heere, Dan wachters op de morgen. De morgen, ach wanneer."

Je kunt dan van de Heere geen kwaad denken en van je zelf geen goed.

Als het zo met jullie gesteld is, dan blijft de Heere ook niet achterwege. Hij spreekt gewis tot elk die voor Hem leeft, die lust heeft om de Heere te vrezen. Hij zegt dan, dat Hij nabij is al degenen die Hem aanroepen. Dat hij nog nooit gezegd heeft: Zoek Mij tevergeefs. Dat geeft dan weer moed om nog meer te vragen. Want je zonden zijn zonden. Die liggen je zwaar. Je kunt ze jezelf niet vergeven. Mensen kunnen het ook niet. Je hebt met God te doen. En al is er bij Hem vergeving, voor een ieder die zijn zonden belijdt en laat, je wilt het toch van Hemzelf weten, dat Hij ook jouw zonden vergeeft. Je weet eigenlijk ook niet hoe het moet. Want God kan de zonden niet zo maar vergeven. Hij kan ze niet zo maar door de vingers zien. Hij is wel barmhartig, maar Hij is ook rechtvaardig. En Zijn rechtvaardigheid eist voldoening. De schuld moet worden betaald. Zelf kun je dat niet. Een ander kan het ook niet. Het moet je geopenbaard worden, dat er Eén geweest is, Die met ene offerande een volkomen genoegdoening teweeggebracht heeft. En dat wil de Heere ook doen door Zijn Heilige Geest, Die het geloof in het hart werkt. Die leert je af te zien van jezelf, om op Hem te zien, Die alles volbracht heeft. En dat God alleen om Zijnentwil de zonden vergeeft. Hij kan het doen, Hij wil het doen, Hij zal het doen en Hij doet het ook. Hij doet het dan door middel van Zijn woord en de toepassende werking van de Heilige Geest. Het wordt dan door het geloof verstaan, wat Jezus eens tot die "geraakte" zei: "Zoon, wees welgemoed, want uw zonden zijn u vergeven."

Als Hij dat zegt, en Hij spreekt als Machthebbende, dan wordt dit ook zonder meer geloofd. Dat is een wonderlijke beleving. Dan heb je het zelf uit Zijn mond gehoord. Dan krijg je op dat moment vrede in het hart. Het is

een vrede die de wereld niet heeft en niet geeft. Doch als de Heere vrede geeft, dan is het ook vrede. Je hebt dan vrede met God en ook met de naaste. Want als je de persoonlijke schuldvergeving mag beleven, dan kun je nooit de schuld van je naaste onvergeven laten. Met andere woorden: Als je vrede met God hebt, kun je niet in oorlog met je naaste blijven leven. Al zou je naaste je vijandig gezind zijn en blijven, dan is de vijandschap aan jouw kant toch verbroken. Dan kun je zelfs voor je vijand gaan bidden. Ja, je gaat zo mogelijk, hem zelfs wél doen. Dat is bijbels. Denk maar aan die gelijkenis van die onbarmhartige dienstknecht. Die was tienduizend talenten vergeven. Dat is een enorme schuld. Doch hij kon zijn naaste nog geen honderd penningen vergeven. Dat was in verhouding tot zijn schuld, maar een luttel, te verwaarlozen bedrag. Toen de heer uit de gelijkenis hoorde, dat de dienstknecht die zoveel vergeven was, zo onbarmhartig ten opzichte van zijn naaste was, eiste hij weer het volle bedrag van hetgeen hem was kwijtge-

scholden. Je moet dit niet zo verstaan, dat de Heere op Zijn woorden terugkomt, namelijk dat Hij de eens vergeven schuld weer in rekening brengt. Want dat doet God niet. Doch de zin van de gelijkenis is deze dat indien iemand zijn naaste de schuld niet vergeeft, hij niet moet rekenen dat zijn schuld hem vergeven is. Dat komt in de toepassing die Jezus Zelf maakt, duidelijk tot openbaring. Want Hij zeide: "Alzo zal ook Mijn hemelse Vader u doen, indien gij niet van ganser harte vergeeft, een iegelijk zijn broeder zijn misdaden."

Ik heb geprobeerd iets te vertellen van wat het zeggen wil in gemeenschap met de Heere Jezus te leven. Dat is een zalig en zoet gemeenschapsleven. Het is meer waard dan de gehele wereld je bieden kan. Daar zou natuurlijk nog veel meer van te zeggen zijn. Doch denk er maar eens over na en sta er naar, om gemeenschap met Hem te krijgen. Jullie aller vriend

Ds. H.C. v.d. Ent.

Een nieuw seizoen voor de jongeren

Als jongeren (en leidinggevend) staan we weer aan het begin van een nieuw seizoen. Na een periode van rust en ontspanning lijkt "het schip" van de kerk weer te gaan varen....

Welke koers zal het kiezen en met welke snelheid zal het gaan?

Zal het doel worden bereikt?

Dat zijn ook vragen die we ons stellen kunnen t.a.v. het jeugd- en jongerenwerk binnen onze kerken.

Hoe zal het gaan op onze plaatselijke verenigingen?

Zullen er nog nieuwe leden bijkomen? Verstaan we samen onze roeping om alle(!) jeugd van de gemeente te zoeken en te betrekken bij het jeugdwerk? Hebben we daar onze tijd en ons zelf voor over?

En... wat is de zin van al dat werk? Zijn we nog echt samen gebogen over het Woord van de Heere?

Zegt dat Woord ons (op de verenigingsavonden) ook daadwerkelijk iets? Is de God van het Verbond voor ons een vreemde? Of hebben we Hem leren kennen door Zijn Woord en Geest?

Zal er op onze verenigingsavonden echt worden gesproken en geluisterd? Komt het Woord aan het woord of horen we veel: "Ik vind... en ik denk..., zonder dat het Woord spreekt?"

En zal er dit seizoen echt fijn contact zijn tussen alle jongeren van de vereniging? Weten we als jongeren "hoe we wandelen moeten" in de praktijk van de godzaligheid en heeft dat gevolgen voor de praktijk van het leven van alle dag? Weten we wat de Heere concreet van ons vraagt?

Als Landelijke Commissie Jeugdcontacten (LCJ) hebben we niet echt een jaarthema. Wel "werken" we samen toe naar het Jeugdappèl, dat gehouden zal worden op D.V. zaterdag 22 oktober 1994 te Soest.

En we hopen dat de invloed van die dag zich ook uitstrekt over het verdere seizoen en alle andere activiteiten.

Dat er antwoorden worden gegeven en ontvangen op "levende" vragen en dat de leiding bemoedigd wordt om weer verder aan de slag te gaan.

Iets van dat thema willen we hieronder nu reeds doorgeven, in de hoop en met het gebed dat het "aanstekelijk" werkt.... om ook als christelijke gereformeerde jongeren van 1994 te bidden en te belijden!

DE KEUS VAN JE LEVEN

Daniël: belijden en bidden in Babel

Kiezen

Als kind moest je al leren om te kie-

zen: of een puzzel of een autootje. Maar je wilde het zo graag allebei hebben. Kiezen was zo moeilijk.

Je moet kiezen: wat wil ik worden? Naar welke school zal ik gaan? Wie zijn of worden je vrienden en met wie wil je samen het leven door? Belangrijke keuzes met verstrekkende gevolgen die het verdere verloop van je leven bepalen.

Leven is kiezen.

Dat blijkt elke dag. In wat je zegt en wat je doet, in wat je koopt en waar je naar toe gaat. En het staat je vrij om te kiezen... of toch niet?

Gekozen

Zijn we wel vrij om te kiezen?

Geldt het niet dat we door onze zonden duidelijk maken dat we al gekozen hebben? Blijkt het niet dagelijks dat we vanuit onszelf altijd weer "kiezen" tegen de Heere en vóór de wereld met al zijn begeerlijkheden. Een wereld, een cultuur, een omgeving waarin het steeds vanzelfsprekender is dat je doet wat je zelf wil. Je moet wat zien te bereiken, je kansen grijpen. Het geluk lacht je toe. Probeer eens een kraslot - stel je voor dat je wint...! Laat je eens helemaal gaan op een houseparty - even alles vergeten...!

Is dat de keus van jouw leven?

Misschien ben je daar te serieus voor. Je werkt hard om vooruit te komen. Je hoopt op salarisverhoging, want anders kun je die mooie auto niet betalen of zit die vakantie er niet in. Je mag toch genieten van het leven? Is dat de keus van jouw leven?

De keus

Ben je wel vrij om te kiezen?

Of... heeft de HEERE recht op jouw leven? Je bent immers door Hem geschapen en in je doop apart gezet. God strekt als het ware Zijn hand naar je uit. De HEERE vraagt om een keuze. Een keuze van je hart. "Mijn zoon, mijn dochter, geef Mij je hart!"

Is dat de keuze van jouw leven?

Stel je die keus nog uit? Denk je misschien: "dat kan later nog wel. God is zo geduldig en zo genadig, het komt toch wel goed". Is dat jouw beeld van God?

Of zijn je ogen geopend en heb je iets gezien van de majesteit en heiligheid van God? Dat Gods toorn op je rust, zolang je nog kiest voor je eigen leven, een leven zonder God? Heb je ook iets mogen zien van de oneindige liefde en genade van God in de Heere Jezus Christus, een liefde die je hart ver-

breekt en je op de knieën brengt met de belijdenis: "U kiest mijn hart eeuwig tot zijn Koning!"?

Daniël

Aan de hand van het leven van Daniël willen we hierover nadenken op het Jeugdappèl van de LCJ. Zijn tijd, de Babelcultuur, werpt een duidelijk licht op de tijd waarin wij leven.

Maar midden in deze anti-christelijke cultuur mocht Daniël de geloofskeuze maken om de HEERE te dienen, om Zijn Naam te belijden, om standvastig te blijven. En dat niet door eigen kracht. Daniël kende God, kende het geheim van het gebed. Daar lag zijn leven. Alleen die keuze, dat leven heeft perspectief. Door Hem Die het Leven is en aan zondaren het leven geeft. De wereld gaat voorbij met al zijn begeerlijkheid, maar die de wil van God doet blijft in der eeuwigheid. Kies dan het leven en leef!

Landelijke Commissie Jeugdcontacten (LCJ)

*Kees van Vianen, voorzitter
Wim Mak, secretaris.*

GBS belegt 29e toogdag in Barneveld

De Gereformeerde Bijbelstichting (GBS) belegt D.V. zaterdag 15 oktober a.s. de 29e jaarlijkse toogdag. Plaats van samenkomst is de Rehoboth-kerk aan de Nairacstraat te Barneveld. De vlakbij gelegen Markthal zal worden gebruikt als overblijfruimte tussen de morgen- en middagbijeenkomst.

De morgenbijeenkomst van de toogdag begint om 10.30 uur.

De opening heeft plaats door Ds. P. Blok uit Kootwijkerbroek, voorzitter van de GBS.

Daarna hopen te spreken Ds. A.C. Rijken uit Houten en Ds. A. van der Meer uit Wekerom.

De pauze wordt gehouden van 12.30 tot 14.00 uur. Vervolgens hopen tijdens de middagbijeenkomst Ds. J. Veenendaal uit Katwijk en Ds. F. Mallan uit Alblasterdam te spreken.

De sluiting zal worden verzorgd door Ds. A.J. Wijnmaalen uit Vianen, tweede voorzitter van de GBS.

De Rehoboth-kerk ligt vlakbij het NS-station te Barneveld.

In de middagpauze is er ruime gelegenheid om aan de boekentafels in de kerk en de Markthal Bijbels, psalmboeken en andere uitgaven van de GBS te kopen.

De GBS werd in 1966 opgericht met als doel het handhaven en het bevorderen van het gebruik van de Bijbel in de Statenvertaling. De eerste toogdag werd gehouden op 20 augustus 1966 in Rotterdam. Daarna werd het een vaste gewoonte om elk jaar bijeen te komen.

GBS schenkt 20.000 Russische Bijbels in grote letter

Het bestuur van de Gereformeerde Bijbelstichting (GBS) heeft onlangs besloten om opnieuw 10.000 Russische Bijbels te schenken aan Kom Over En Help (KOEH) en 10.000 Russische Bijbels aan de Stichting Friedenstimm Nederland. Al deze Bijbels zijn uitgevoerd in een speciale grote letterdruk. Het gaat in totaal om 20.000 Bijbels ter waarde van f 130.000,-. De laatste jaren heeft de GBS extra aandacht besteed aan bijbelverspreiding in het buitenland.

De Russische Bijbels worden door KOEH en Friedenstimm in verschillende republieken van het Gemenebest van Onafhankelijke Staten (G.O.S. - de voormalige Sovjet-Unie) verspreid. Omdat brillen in het G.O.S. erg duur zijn, is er veel vraag naar Bijbels in een grote letterdruk.

De GBS heeft in ons land ten doel het handhaven en verspreiden van de bijbel in de Statenvertaling. Behalve levering van Bijbels voor betaalbare prijzen worden ook Bijbels geschonken aan ziekenhuizen en andere instellingen. De laatste jaren is het kosteloos plaatsen van Bijbels sterk uitgebreid.

Voor de verspreiding van Bijbels in het buitenland werkt de GBS samen met de Trinitarian Bible Society (TBS) in Londen.

Bijbel, geschiedenis en archeologie

Tekst uit Tel Dan over huis van David gepubliceerd

Het tweede nummer van het nieuwe tijdschrift "Bijbel, geschiedenis en archeologie" is verschenen. Doelstelling van het tijdschrift is onder andere een bijbels-wetenschappelijk alternatief te geven voor de bijbelkritische benadering van de Bijbel met name waar het historische en archeologische vondsten in Israël betreft. In het blad worden regelmatig archeologische

vondsten besproken die de betrouwbaarheid van de Bijbel bevestigen. In het tweede nummer wordt onder andere ruime aandacht besteed aan de spectaculaire vondst in juli 1993 in Tel Dan van een inscriptie waarin voor het eerst "het Huis van David" genoemd wordt, daterend uit een periode kort na David. Aan de inhoud van de tekst en aan de historische en archeologische achtergrond ervan wordt aandacht geschonken.

Ook wordt een recent boek van prof. D.B. Redford over de archeologische achtergrond van de vroegste geschiedenis van het volk Israël besproken. In het boek van Redford wordt de betrouwbaarheid van wat de Bijbel daarover beschrijft afgewezen. Aangetoond wordt dat het boek op meerdere punten op verouderde gegevens is gebaseerd.

Verder is er een artikel over theorieën over het ontstaan van de taalgroepen op basis van archeologisch onderzoek met voorbijgaan aan wat in de Bijbel verteld wordt over het ontstaan van de taalgroepen, tijdens de Babylonische spraakverwarring.

In het nummer wordt ook aandacht geschonken aan belangrijke artikelen uit bekende buitenlandse tijdschriften op het terrein van de archeologie van de Bijbel.

Het tweede nummer van Bijbel, geschiedenis en archeologie, kan men bestellen door f 3,50 over te maken op girorekening 1.374.415 van Werkgroep Bijbel en Geschiedenis te Barneveld o.v.v. tweede nummer.

Verpleeghuis Salem

Medio 1994 is in Ridderkerk Verpleeghuis Salem in gebruik genomen. Dit nieuwe verpleeghuis, uitgaande van de gereformeerde gezindte, biedt plaats aan zestig bewoners met een aandoening van lichamelijke aard en aan negentig bewoners met een aandoening van psycho-geriatrie aard. Na een voortraject van meer dan 25 jaar is het doel bereikt: een eigen voorziening voor het reformatisch volksdeel, waar de opgenomen bewoners in de sfeer die ze altijd gewend zijn geweest, kunnen verblijven. Na veel inspanning van velen kan nu worden gezien op een functionele en ook fraaie instelling.

De bewonersafdelingen zijn kleinschalig opgezet en tellen ieder 30 plaatsen. Er is voor gekozen om uitsluitend een- en tweebedskamers te

creëren om zodoende de privacy van bewoners maximaal te kunnen garanderen. Verder telt iedere afdeling een vijftal huiskamers, zodat er altijd wel een plekje te vinden is waar bewoners rustig kunnen zitten, al dan niet met hun bezoek. Per afdeling is ook een ruimte ten behoeve van de activiteiten die de bewoners onder begeleiding van de activiteitenbegeleiders uitvoeren. In de kern van het gebouw bevinden zich de afdelingen zoals de centrale keuken, de therapie-afdeling, de kantoorafdelingen en de medisch georiënteerde ruimten. Het gebouw beschikt over uitgebreide installaties op het gebied van verwarming, luchtbehandeling en communicatie. Veel tijd is besteed aan het interieur. De wandafwerking en vloerbedekking zijn warm van aanzien en functioneel in gebruik. De keuze van tapijt in de meeste ruimten is bewust gemaakt. Frisse, niet felle kleuren van vloerbedekking, wandafwerking en gordijnen leveren een weldadig, rustig ruimtelijk beeld op, wat een juiste verhouding in prikkelaanbod genereert. Functionele beukenhouten leuningen in de meeste gangen voorzien in een praktische behoefte en dragen zorg voor een bijzonder aardig visueel aspect. Dit laatste wordt versterkt door de combinatie met de wandlampen en plafondarmaturen, die eveneens een beukenhouten afwerking hebben. Naast een gebouw is het nog belangrijker om voldoende gemotiveerde medewerkers aan te trekken. Na een uitgebreid wervings- en selectietraject zijn er momenteel bijna 200 enthousiaste medewerkers in Salem werkzaam. Dit betreft zowel medewerkers in full-time als parttime dienstverband. Voor een aantal functies bestaan nog een paar vacatures. Reeds nu mag gezien worden dat de medewerkers zich hebben gevormd van een aantal individuen naar echte teams, die ten behoeve van onze bewoners werkzaam zijn. Inmiddels zijn alle plaatsen in het verpleeghuis bezet. Personen die willen worden opgenomen, worden derhalve op een wachtlijst geplaatst. Het verpleeghuis is op 23 september 1994 officieel geopend door de heer drs. W.H. Deetman, voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Boekbesprekingen

C.L.M. van Noort, **Mijn opa is gestorven**, 55 blz., f 19,95, Uitgeverij

J.J. Groen en Zoon, Leiden 1994.

De tekeningen zijn van Marianne Witvliet. Het boekje is geschreven voor kinderen in de leeftijd van 4 tot 7 jaar.

Het is bedoeld als hulpmiddel bij de rouwverwerking. Kinderen moeten niet bij de dood vandaan gehouden worden, ook zij kunnen sterven. Vragen die kinderen stellen met betrekking tot sterven en begraven worden komen aan de orde. Zo lezen wij op blz. 48 de volgende vraag: "Waar is opa nu? In de hemel of in het graf?" Op eenvoudige wijze wordt op de volgende bladzijde geprobeerd antwoord te geven op deze vraag. Een bruikbaar boek voor kleine kinderen.

Theodorus van der Groe, **Het verborgen manna**, Uitgeverij De Groot Goudriaan, Kampen, 95 blz., f 14,90.

Van der Groe werd in 1705 in Zwammerdam geboren en overleed in 1784 in Kralingen. Van der Groe heeft in Leiden gestudeerd. Hij is eerst predikant in Rijnsaterwoude geweest en daarna in Kralingen, waar hij tot het einde van zijn leven gearbeid heeft. Van der Groe heeft veel werken nagelaten. Voor ons ligt een vijftal preken die handelen over Openbaring 2:11 en 17. Voor dit boek is de 4e druk gebruikt, uitgegeven door de gebr. Hoge te Rotterdam. Dhr. J. van den Brink heeft wat woorden vervangen en lange zinnen tot kortere omgevormd. Om u een indruk te geven van de prediking van Van der Groe besluiten wij met een citaat dat we vinden op blz. 94 en 95: "Hiermee is deze dierbare belofte van de Heere Jezus nu voldoende verklaard. Mocht zij nu maar ingang in uw zielen gevonden hebben, dan zou mijn arbeid niet ijdel zijn in de Heere. Och, geliefde toehoorders! mocht u nog bekennen in deze uw dag, wat tot uw eeuwige vrede dient! Dan zouden de engelen Gods zich over uw bekering verblijden. Het hemels Jeruzalem zou juichen in uw lot, en ik zou in de dag der toekomst kunnen zeggen: Hier ben ik, Heere! en de kinderen, die Gij mij gegeven hebt. Maar als uw harten verhard gebleven zijn, zo zal Jezus tot u zeggen: Gaat weg van Mij, Ik heb u nooit gekend! U wilde niet dat Ik Koning over u zou zijn. God schenke ons genade door Christus Jezus, onze Heere, Amen."

Theodorus van der Groe, **De ware bevinding**, Uitgeverij De Groot

Goudriaan, Kampen, 107 blz., f 19,50. Van der Groe wordt wel genoemd de boetgeant in een eeuw van verval. Met name in zijn biddagspredikaties klinkt de boetetoon van de Nadere Reformatie door. Voor ons ligt een boekje waarin deze boetetoon ook wordt gehoord. Het is de voorrede op het tweede deel van het boek Job door de Schot George Hutcheson, voor het eerst in 1752 in het Nederlands verschenen.

Het is in hedendaags Nederlands herschreven door drs. P.A. Zevenbergen, docent Nederlands aan de Guido de Brès scholengemeenschap te Rotterdam. De vinger wordt gelegd bij het gebrek aan ware geestelijke kennis. De uitwendige kennis of de schijnbevinding wordt gesteld tegenover de ware geestelijke kennis of de ware bevinding. Een onderscheid dat we ook in onze dagen niet over het hoofd mogen zien. Op blz. 102 lezen wij: "Er is in het christendom een soort van mensen die begiftigd zijn met een natuurlijke bekwaamheid en scherpzinnigheid van verstand en met een goed geheugen.

Als deze zin hebben om zichzelf nauwgezet te oefenen in de studie van de heilige waarheden, dan zijn zij gemakkelijk genoeg te brengen tot een welgevormde uitwendige kennis. Maar helaas, zij blijven deze kostelijke schat der wetenschap alleen altijd in hun verstand ronddragen." Een kleine opmerking: Bij de literatuuropgave miste ik "Het blijvende Woord" waarin over vele oudvaders wordt geschreven, ook over Van der Groe.

Theodorus van der Groe, **Het eeuwige leven der rechtvaardigen**, Uitgeverij Den Hertog B.V., Houten, 69 blz., f 14,90.

Dit boek bevat een viertal preken over Mattheüs 25:46, Lukas 18:30, 1 Johannes 2:25 en 1 Petrus 5:10a. Deze preken handelen over het verstand, wil, gemoed, hartstochten en lichaam in het eeuwige leven alsmede de plaats der gezaligden en hun gezelschap. De uitgever meldt ons dat de inhoud gelijk is aan de eerste druk. Slechts spelling en zinsbouw zijn aangepast. Een goede zaak kennis te nemen van deze preken over de eeuwige heerlijkheid.

